

คำนิยามของการจัดกลุ่มยา

การจัดกลุ่มยาตามความปลอดภัยต่อทารกในครรภ์ (ยาที่ใช้ในหญิงตั้งครรภ์)

ประเทศไทยมักจัดกลุ่มยาตามความปลอดภัยต่อทารกในครรภ์ตามการแบ่งขององค์การอาหารและยา ประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Food and Drug Administration; US FDA) ซึ่งแบ่งประเภทของยาออกเป็น 5 ประเภท คือ Category A, B, C, D และ X (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มยาตามความปลอดภัยต่อทารกในครรภ์

Category	ความหมาย
A	เป็นยาในกลุ่มที่มีความปลอดภัยมากที่สุดในการใช้ระหว่างตั้งครรภ์ เนื่องจากมีการศึกษาในมนุษย์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว พบว่าไม่มีความเสี่ยงในการก่อให้เกิดความผิดปกติต่อทารกในครรภ์เมื่อใช้ในช่วงไตรมาสแรก และไม่มีหลักฐานทางวิชาการที่แสดงให้เห็นว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดความผิดปกติของทารกในครรภ์ในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3
B	จากการศึกษาในสัตว์พบว่า ไม่มีความเสี่ยงในการทำให้เกิดความผิดปกติของตัวอ่อนในครรภ์ แต่ไม่มีรายงานการศึกษาแบบกลุ่มควบคุมในมนุษย์ หรือ จากการศึกษาในสัตว์พบว่า มีความเสี่ยงในการเกิดความผิดปกติของตัวอ่อนในครรภ์ แต่ไม่พบผลดังกล่าวจากการศึกษาแบบกลุ่มควบคุมในช่วงไตรมาสแรก และไม่มีหลักฐานทางวิชาการที่แสดงให้เห็นว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดความผิดปกติของทารกในครรภ์ในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3
C	จากการศึกษาในสัตว์พบว่า ทำให้เกิดความผิดปกติต่อตัวอ่อนในครรภ์ แต่ไม่มีรายงานการศึกษาแบบมีกลุ่มควบคุมในมนุษย์ หรือ ไม่มีรายงานการศึกษาในมนุษย์และสัตว์ถึงผลของยาต่อตัวอ่อนหรือทารกในครรภ์ ดังนั้นยาในกลุ่มนี้ควรใช้เมื่อมีการประเมินแล้วว่าจะเกิดประโยชน์มากกว่าความเสี่ยงในการเกิดความผิดปกติของทารกในครรภ์
D	มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า มีความเสี่ยงในการก่อให้เกิดความผิดปกติต่อทารกในครรภ์ อย่างไรก็ตามการเลือกใช้ยาในกลุ่มนี้อาจสามารถทำได้ หากพิจารณาแล้วว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าความเสี่ยงต่อทารกในครรภ์ ได้แก่ การใช้ยาเพื่อรักษาชีวิต หรือการใช้ยาในการรักษาโรคที่รุนแรงซึ่งไม่สามารถใช้ยาที่ปลอดภัยกว่าได้ หรือใช้ยาที่ปลอดภัยกว่าแล้วไม่ได้ผลตามต้องการ

Category	ความหมาย
X	จากการศึกษาในสัตว์หรือมนุษย์พบว่า ทำให้เกิดความผิดปกติต่อตัวอ่อนหรือทารกในครรภ์ และ/หรือ จากประสบการณ์การใช้ยาในมนุษย์พบว่า การใช้ยากลุ่มนี้ทำให้เกิดความผิดปกติต่อทารกในครรภ์ ดังนั้น การใช้ยากลุ่มนี้ ถือเป็น ข้อห้ามในการใช้ในหญิงตั้งครรภ์

ตารางที่ 2 การแบ่งประเภทยาที่ใช้ในหญิงที่ให้นมบุตร ตาม WHO

Category	ความหมาย
L1	Compatible with breastfeeding ยากลุ่มนี้เป็นยาที่ปลอดภัยสามารถให้ลูกกินนมต่อได้
L2	Compatible with breastfeeding. Monitor infant for side-effects คือยาที่สามารถมีผลข้างเคียงแก่ทารกได้ในบางครั้งและไม่รุนแรง ควรให้ข้อมูลแก่มารดาว่าจะมีผลข้างเคียงอะไรบ้างต่อทารก ถ้าหากมีผลข้างเคียงเกิดขึ้น ควรหยุดยาก่อนแล้วใช้ยาอื่นแทน ถ้าหยุดยาไม่ได้ก็ให้แจ้งการ ให้นมลูกก่อน จนกว่าการรักษาสิ้นสุดลง ระหว่างนั้นก็สอนให้บีบน้ำนมด้วยตนเองไปก่อน
L3	Avoid if possible. Monitor infant for side-effects เป็นยาที่เคยมีรายงานว่า มีผลข้างเคียงต่อทารกและรุนแรงได้ จึงต้องใช้เมื่อจำเป็นจริงๆ และมีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดถ้ามีผลข้างเคียงแก่ทารกก็ให้แจ้งการ ให้นมลูกก่อน จนกว่าการรักษาสิ้นสุดลง ระหว่างนั้นก็สอนให้บีบน้ำนมด้วยตนเองไปก่อน
L4	Avoid if possible. May inhibit lactation ยาพวกนี้อาจทำให้การสร้างน้ำนมลดลงจึงควรหลีกเลี่ยง แต่ถ้าต้องให้ยาในระยะเวลาสั้นๆ ก็ให้กินนมต่อได้โดยแนะนำให้ดูนมบอชขึ้น
L5	Avoid เป็นยาที่มีอันตรายต่อทารก ไม่ควรให้ยา แต่ถ้าจำเป็นก็ต้องงดการ ให้นมจนกว่าการรักษาสิ้นสุด แต่ถ้าต้องรักษาเป็นเวลานาน ก็ให้นมลูกไม่ได้ ยากลุ่มนี้มีน้อย ได้แก่ ยารักษา มะเร็งและยาที่เป็น radioactive

ตารางที่ 3 รายการยาที่มีใช้ในรพสต. เขต อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Adrenaline inj-1 mg/ml-1 ml	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามใช้	C	No Human data-potential toxicity
Albendazole tab-200 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Allopurinol tab-100 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Aludrox tab, susp	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Aminophylline tab-100 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Amitriptyline HCl tab-10 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้ แต่ไม่เกิน 150 mg/day	C	Compatible with breastfeeding in doses up to 150 mg/day
Amlodipine tab(5mg) =AMLOC	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามใช้	C	no data
Amoxycillin	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Compatible with breastfeeding

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Aspirin	ห้ามใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ หลีกเลี่ยงการให้เป็น ระยะเวลานาน ฝ้า ระวังผลข้างเคียงต่อ ทารก (haemolysis,prolong ed bleeding time and metabolic acidosis)	C , D in 3rd trimester	Drug are excreted into breast milk in low concentration. Compatible with breastfeeding in small doses used for anti- thrombosis. Avoid repeated administration in normal doses if possible. Monitor the infant for side-effects (haemolysis, prolonged bleeding time and metabolic acidosis)
Atenolol tab-50 mg	ห้ามใช้	ห้ามใช้	D	Avoid if possible, especially if the infant is premature or less than 1 month old. Monitor the infant for side-effects (bradycardia, hypotension hypoglycemia and cyanosis)
Benzyl benzoate-25% ฆ่าเหา	สามารถให้ได้	ห้ามใช้	B	Avoid if possible. Insufficient data.
Bisacodyl tab-5 mg	สามารถให้ได้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	B	No data ; Use with caution
Boric acid ล้างตา	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Not secreted into breast milk
Brown mixt แก้อาเจียนดำ มี Alcohol 9.1%	ห้ามใช้	ห้ามใช้	No data	No data
Cafergot tab	ห้ามใช้	ห้ามใช้	X	Avoid if possible. Monitor the infant for side-effects (ergotism)

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การให้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การให้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Calamine lotion	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	No data	Compatible with breastfeeding
Calcium carbonate tab	สามารถให้ได้ ไม่ควรใช้เกินขนาดที่ RDA กำหนด 1,200mg/วัน	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Carminative mixt มี Alcohol 8.8 %	ห้ามใช้	ห้ามใช้	No data	No data
Cavedilol 6.25 mg	ห้ามใช้	ห้ามใช้	C ,D in 3rd trimester	no data on the excretion of carvedilol into Human milk . Should be closely monitor for bradycardia, hypotension, and other symptom of alpha-beta blockade.
Chloramphenicol ear drop-1%	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Topical use: Compatible with breastfeeding
Chloramphenicol eye drop-0.5%	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Topical use: Compatible with breastfeeding
Chlorpheniramine (CPM)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้ ใช้ระยะสั้น	B	No Human data-probably compatible. Avoid if possible. Monitor infant for side-effects (drowsiness, irritability). May inhibit lactation
Clopidogrel tab-7.5 mg(L.)	สามารถให้ได้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	B	Probably compatible. no data on the excretion of clopidogrel into Human milk.

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Clotrimazole vaginal suppo - 100 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B (vaginal cream); C (troches)	Compatible with breastfeeding
Colchicine tab-0.6 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	D	Limited Human Data -Probably Compatible
Cotrimoxazole tab(TM+SMZ=80+400 mg)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปลอดภัยให้ลูกกินนม แม่ได้ สำหรับทารกที่ สุขภาพสมบูรณ์คลอด ครบกำหนด หลีกเลี่ยงใน ทารกคลอดก่อน กำหนดหรืออายุน้อย กว่า1เดือน เฝ้าระวังผลข้างเคียง (haemolysis, jaundice) ห้ามใช้ใน G-6-PD deficiency	C ,D in 3rd trimester	Compatible with breastfeeding for older, healthy fullterm infants. Avoid if possible if the infant is premature or less than 1 month old. Monitor the infant for sideeffects (haemolysis and jaundice)
Dexamethazone inj-4 mg/ml-1 ml	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C;D in 1st trimester	No Human data-probably compatible

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Dextromethorphan HBr tab	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Diazepam	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามใช้	D	Enters breast milk. Not recommended เมื่อใช้ Diazepam เป็นระยะเวลานานๆ ฝ้าระวีงอาการง่วงนอนในทารก
Diclofenac	สามารถให้ได้ แต่ห้ามใช้ในไตรมาสที่ 3 ใกล้คลอด	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	B, D in 3rd trimesters	No Human data- Probably compatible
Dicloxacillin	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Compatible with breastfeeding
Dimenhydrinate	สามารถให้ได้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	B	No Human data- Probably compatible
diphtheria-Tetanus vaccine(dT-adult type)-0.5 ml/1 dose-1 dose/ขวด วัคซีนเชื้อตาย	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	
Domperidone	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	Limited Human Data -Probably Compatible
Doxazosin tab-4 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามใช้	C	No Human data-potential toxicity, Excreted in milk
Doxycycline cap-100 mg	ห้ามใช้	ห้ามใช้	D	Avoid if possible. Possibility of staining the infant's teeth. Single dose is probably safe
ELP co (Emulsion Liquid Parafin)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	No data	Compatible with breastfeeding

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Enalapril tab-5 mg	ห้ามใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C (1 st trimeters) ; D (2nd and 3 rd trimeters)	Limited Human Data -Probably Compatible
Erythromycin syr-125mg/5ml-60 ml. estolate salt	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B (ไม่รวม estolate salt)	Compatible : Estolate salt induce hepatoxic
Fer in sol Drop(Ferous sulphate) 15mg/0.6ml	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A	Compatible with breastfeeding
Ferrous fumarate tab-200 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A	Compatible with breastfeeding
Folic acid tab-5 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A	Compatible with breastfeeding
Furosemide	ห้ามใช้	ห้ามใช้	C : monitoring fetal growth because of risk for higher fetal birth weight	Avoid if possible. May inhibit lactation. Limited Human data- Probably compatible
Gemfibrozil cap(300 mg)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามใช้	C	No Human data- potential toxicity
Glibenclamide tab-5 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ แต่ Insulin ปลอดภัยกว่า	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ แต่ Insulin ปลอดภัยกว่า	C	No Human data- Probably compatible. Monitor the infant for hypoglycaemia

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การให้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การให้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Glipizide tab-5mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ แต่ Insulin ปลอดภัย กว่า	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ แต่ Insulin ปลอดภัย กว่า	C	No Human data- Probably compatible. Monitor the infant for hypoglycaemia
Guaifenesin syrup(2G)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C	No Human data-probably compatible
Hydralazine HCl tab-10 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C	Limited Human data- Probably compatible
Hydrochlorothiazide tab-50 mg (HCTZ)	สามารถให้ได้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	B	Compatible with breastfeeding. Avoid if possible. May inhibit lactation
Hydroxyzine tab-10 mg (Atarax)	ห้ามใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	X (1 st trimeters) ; C (2nd and 3 rd trimeters)	No Human data- Probably compatible.
Hyoscine-N-Butyl Br tab-10 mg (Buscopan)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Ibuprofen tab-200 mg	สามารถให้ได้ แต่ ห้ามใช้ในไตรมาสที่ 3 ใกล้คลอด	สามารถให้ได้	B; D (3rd trimeters)	Compatible with breastfeeding
Ipratropium Br 0.02 mg + Fenoterol HBr 0.05 mg/puf inhaler(Berodual inhaler)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Compatible with breastfeeding

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Ipratropium Br 0.5 mg + Fenoterol HBr 1.25 mg/4/ml solution(Berodual forte)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Compatible with breastfeeding
Isosorbide dinitrate tab	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C	No Human data- Probably compatible.
Kaopectal	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	No Human data- Probably compatible.
Ketoconazole tab-200 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	C	excreted into Human milk. No Human data- Probably compatible.
Levothyroxine sod.tab-0.1 mg (eltroxin)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A	Compatible with breastfeeding
Lorazepam tab-0.5 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามใช้	D	Avoid in breastfeeding. Excreted in milk ; Risk of serious CNS adverse effects
Losartan tab-50mg	ห้ามใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C (1 st trimeters) ; D (2nd and 3 rd trimeters)	No Human data- Probably compatible.
M.ammon carb มี Alcohol 6.8 %	ห้ามใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	No data	No data
Milk of magnesia (M.O.M)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Compatible with breastfeeding
Metformin tab-500 mg	สามารถให้ได้ แต่ Insulin ปลอดภัย	สามารถให้ได้ แต่ Insulin ปลอดภัยกว่า	B	Compatible with breastfeeding. Excreted in milk

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การให้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การให้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
	กว่า			
Methyropa tab 125, 250 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Limited Human data-probably compatible
Metronidazole tab-200 mg	สามารถให้ได้	ห้ามให้	B	Hold breast feeding (single dose) หยุดยา 12-24 ชม. /Limited Human data-potential toxicity (divided dose) may cause diarrhoea in infant.
Multivitamin (MTV)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A	compatible
Norethisterone tab-5 mg (Primolut-N)=norethindrone)	ห้ามใช้	ห้ามให้	X (CONTRAINDICATION)	Limited Human data-probably compatible : decreased milk production and change nutritional in milk production
Norfloxacin tab-400 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามให้	C : crosses placenta	NO Human data-Probably compatible : small amounts excreted in milk should discontinue drug
Omeprazole cap-20mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามให้	C	Limited Human data-potential toxicity : ควรหลีกเลี่ยงการให้ยานี้ ระหว่างให้นมบุตร
ORS (GPO)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Paracetamol	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Compatible with breastfeeding

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Phenobarb tab-30, 60 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามให้	D	Limited Human data-potential toxicity : หากใช้ให้ระวัง sedation, drowsiness, poor suckling and poor weight gain ในทารก
Phenytoin sodium 100, 50 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	D	Compatible with breastfeeding
Pioglitazone tab-30mg (UTmos=Actos L.)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C	No Human data-probably compatible
Potassium iodine 0.15 mg+Folic acid 0.4 mg+Iron 60.81 mg (TRIFERDINE)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	D : แต่แนะนำให้ใช้ในไทย เพราะมีอุบัติการณ์ Hypothyroid ในเด็ก	Limited Human data-probably compatible
Praziquantel tab-600 mg	สามารถให้ได้	ห้ามใช้ : ยาผ่านน้ำนม ควรหยุดให้นมหลังกินยาไปแล้ว 72 ชม.	B	No Human data-potential toxicity ยาผ่านน้ำนม ควรหยุดให้นมหลังกินยาไปแล้ว 72 ชม.
Prazosin HCl tab-1 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ห้ามให้	C	Limited Human data-potential toxicity : small amounts are excreted into Human milk .The effects on nursing infant from exposure to the drug from breast milk are unknown
Prednisolone tab-5 mg	ห้ามใช้	สามารถให้ได้	C;D in 1 st trimester.	Compatible with breastfeeding
Propranolol tab-10 mg	ห้ามใช้	ห้ามให้	C;D in 2nd,3rd trimesters	Limited Human data-potential toxicity : excreted into breast milk

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Propylthiouracil tab-50 mg (PTU)	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	สามารถให้ได้	D	Compatible with breastfeeding
Rabies vaccine inj(PCEC,Verorab) เชื้อตายแล้ว	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
Ranitidine tab-150 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	Limited Human data-probably compatible
Roxitromycin tab-150 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	B	compatible :may cause diarrhoea in infant
Salbutamol	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C	No Human data-probably compatible ระวังฤทธิ์ Beta-adrenagic
Simethicone tab-80 mg (Air-x)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	No Human data-probably compatible
Simvastatin tab(20mg)	ห้ามใช้	ห้ามใช้	X (CONTRAINDICATION)	CONTRAINDICATION
Tetanus antitoxin inj- 1500 iu=TAT	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	no data on the excretion of tetanus toxoid into human milk.
Tramadol HCl cap-50 mg	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	ปรึกษาแพทย์ก่อนใช้	C	Limited Human data-probably compatible : excreted in milk in high concentration.
Triamcinolone topical	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Compatible with breastfeeding
T-shampoo (Coal tar shampoo)	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	compatible; avoid use on breasts
Urea-10% in TA	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	C	Topical use: Compatible with breastfeeding

รายการ	ข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ ประจำรพ.สต.		ข้อมูลสำหรับแพทย์	
	การใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์	การใช้ยาในหญิงให้นมบุตร	Pregnancy Cat FDA	Breast feeding
Vitamin B complex tab	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A	Compatible with breastfeeding
Vitamin C tab-100 mg	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้	A;C if dose > US RDA 60 mg	Compatible with breastfeeding
ยาสูตร Hista-oph eye drop	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้ ระยะสั้น	No data : แต่เป็น local effect ให้ได้	No data
ยาสูตร Xanalin eye drop-5 ml	สามารถให้ได้	สามารถให้ได้ ระยะสั้น	C	No data

ตารางที่ 4 ยาที่ใช้รักษาโรคทั่วไปในสตรีมีครรภ์ และมารดาที่ให้นมบุตร

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
Allergic rhinitis	<p>กลุ่มยา antihistamine</p> <p>- Chlorpheniramine (CPM)</p> <p>กลุ่มยาแก้ไอ</p> <p>- Bromhexine , Dextromethorphan</p>	<p>กลุ่มยา antihistamine</p> <p>-Chlorpheniramine (L2) , Hydroxyzine (L3) , Loratadine (L2)</p> <p>กลุ่มยาแก้ไอ</p> <p>-Bromhexine (L2) , Dextromethorphan (L2) , Acetylcysteine granules (L2)</p>	- ควรรับประทานยา Antihistamines กลุ่มที่ทำให้หึ่งวงนอนเวลาก่อนนอนและหลังให้นมบุตร ติดตามอาการข้างเคียง ได้แก่ drowsiness, irritability
คลื่นไส้ อาเจียน	- Dimenhydrinate ควรเลือกใช้ก่อน Domperidone	<p>- Domperidone (L2 10-20mg x 3-4/day)</p> <p>-Dimenhydrinate (L3)</p>	<p>-ยา Cinnarizine อาจทำให้ทารกมีอาการกระวนกระวายผิดปกติ จึงควรหลีกเลี่ยงการให้นมบุตรระหว่างใช้ยา</p> <p>-ยาเพิ่มการสร้างน้ำนม และถูกขับออกทางน้ำนมจำนวนเล็กน้อย แต่ไม่มีรายงานผลข้างเคียงที่เกิดขึ้น</p>
Dyspepsia	<p>-Aluminium and magnesia</p> <p>-Simethicone</p>	<p>-Aluminium and magnesia (L1)</p> <p>-Simethicone (L1)</p>	
ท้องผูก	<p>- Milk of magnesia</p> <p>-Glycerine suppo.</p>	<p>- Bisacodyl (L2) , Milk of magnesia (L1)</p> <p>Senoside (L1) , Lactulose (L2)</p>	

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
	-Lactulose		
ท้องเสีย	- ORS	-oral rehydration (ORS) (L1) -Loperamide (L1)	
ปวดศีรษะ ไมเกรน	-Acetaminophen -Ibuprofen, Diclofenac แต่ห้ามใช้ในไตรมาส 3	- Acetaminophen (L1) -Ibuprofen (L1) -Amitriptyline (L3) -Propranolol (L3) -Flunarizine (L3)	-Aspirin ปลอดภัยให้ลูกกินนมแม่ได้หลีกเลี่ยงการให้ เป็นระยะเวลานาน เฝ้าระวังผลข้างเคียงต่อทารก (haemolysis,prolonged bleeding time and metabolic acidosis) - Amitriptyline ปลอดภัยให้ลูกกินนมแม่ได้ในขนาด ไม่เกิน 150 mg/day - Propranolol ปลอดภัยให้ลูกกินนมแม่ได้ แต่ระวัง ผลข้างเคียง เช่น bradycardia, hypoglycemia, and cyanosis
การติดเชื้อ แบคทีเรีย	Penicillin V , Dicloxacillin , Amoxicillin , Amoxicillin+ Potassium clavulanate -Cephalexine -Ceftriaxone	-Penicillin V , Dicloxacillin , Amoxicillin , Amoxicillin+ Potassium clavulanate (L1) -Ceftriaxone Na inj (L2) -Cefazolin inj.(L1)	-เมื่อใช้ Tetracycline เป็นระยะเวลานานๆ อาจทำให้สี ฟันเปลี่ยน, การเจริญของกระดูก Epiphyseal เปลี่ยนแปลง ควรใช้ระยะสั้น (น้อยกว่า 3 สัปดาห์) - Gentamicin sulphate inj.ปลอดภัยให้ลูกกินนมแม่ ได้ ให้เฝ้าระวัง thrush and diarrhea - ในกรณีใช้ Metronidazole ควรหยุดให้นมบุตร

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
	-Roxithromycin -Clindamycin -Azithromycin -Metronidazole	-Doxycycline (L3) -Gentamicin sulphate inj.(L2) -Erythromycin (L1) -Roxithromycin (L2) -Azithromycin (L2)	จนกระทั่งหลังรับยาขนาดสูงครั้งเดียว (2 กรัม) ไปจนกระทั่ง 12 - 24 ชั่วโมง โดยให้แม่บีบน้ำนมเก็บไว้ในตู้เย็นก่อน
เริม	- Acyclovir	- Acyclovir (L1)	
การติดเชื้อรา	- Ketoconazole	- Fluconazole (L1) - Ketoconazole (L1)	
Vaccine	วัคซีนเชื้อตาย	- สตรีที่ให้นมแก่เด็กทารกสามารถรับวัคซีนได้ทั้ง 2 แบบ ทั้งชนิดเชื้อเป็น และ ชนิดเชื้อตาย	<u>วัคซีนเชื้อเป็น</u> - วัคซีนโปลิโอชนิดรับประทาน วัคซีนรวมหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน วัคซีนอีสุกอีใส วัคซีนวัณโรค วัคซีนทัยฟอยด์ชนิดรับประทาน <u>วัคซีนเชื้อตาย</u> - วัคซีนไอกรน วัคซีนอหิวาตกโรคชนิดฉีด วัคซีนโปลิโอชนิดฉีด วัคซีนพิษสุนัขบ้า วัคซีนตับอักเสบบี วัคซีนไข้สมองอักเสบเจ็ชนิดน้ำ วัคซีนตับอักเสบบี

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
			วัคซีนไข้วัดใหญ่ วัคซีนฮิบ วัคซีนไอกรนชนิดไร้เซลล์ วัคซีนทศพอยด์ชนิดวีไอ วัคซีนนิวโมคอคคัส วัคซีนไข้วัดใหญ่

ตารางที่ 5 ยาที่ใช้รักษาโรคเรื้อรังในสตรีมีครรภ์ และมารดาที่ให้นมบุตร

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
เบาหวาน	-Insulin	- Insulin (L2) -Glibenclamide (L2) -Glipizide (L2) -Metformin (L2)	- แนะนำให้มีการติดตามภาวะ lactic acidosis ในทารก ในสตรีที่ใช้ metformin
เกาต์	-Allopurinol	-Allopurinol (L1) -Cochicine (L2)	
ความดันโลหิตสูง	-Methyldopa -HCTZ (Hydrochlorothiazide)	ยากลุ่ม diuretic -Furosemide (L3) -Hydrochlorothiazide (L3)	- หลีกเลี่ยงการให้ยาขับปัสสาวะกลุ่ม loop diuretic ในขนาดสูงเนื่องจากกการหลังน้ำนม -หลีกเลี่ยงใช้ยากลุ่ม Beta - adrenoceptor blocking drugs ในสตรีให้นมบุตรถ้าเป็นไปได้ โดยเฉพาะใน

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
		<ul style="list-style-type: none"> - Spironolactone (L2) ยากลุ่ม Angiotensin-converting enzyme inhibitors (L2) ยากลุ่ม Calcium - channel blockers - Nifedipine (L2) 	<p>ทารกคลอดกำหนดหรืออายุน้อยกว่า 1 เดือน หากจำเป็นต้องใช้ต้องเฝ้าระวังผลข้างเคียง เช่น bradycardia, hypotension and cyanosis เป็นต้น</p> <p>-การใช้ aspirin นั้นในสตรีที่ให้นมบุตร แต่ควรหลีกเลี่ยงการให้เป็นระยะเวลานาน เฝ้าระวังผลข้างเคียงต่อทารก เช่น haemolysis, prolonged bleeding time and metabolic acidosis</p>
Venous Thrombo - embolism	<ul style="list-style-type: none"> -Low molecular weight heparin -Heparin 	<ul style="list-style-type: none"> - Low molecular weight heparin (LMWH) (L1) - Unfractionated heparin (UFH) (L1) - Warfarin (L1) 	
ลมชัก		<ul style="list-style-type: none"> -Phenytoin sodium (L2) 	<ul style="list-style-type: none"> - Phenobarbital ปลอดภัยให้ลูกกินนมแม่ได้ ให้เฝ้าระวังผลข้างเคียง (sedation, drowsiness, poor suckling and poor weight gain) - Phenytoin sodium ปลอดภัยให้ลูกกินนมแม่ได้ ให้เฝ้าระวังผลข้างเคียง (cyanosis and mehaemoglobinemia) - เมื่อใช้ Diazepam เป็นระยะเวลานานๆเฝ้าระวังอาการง่วงนอนในทารก
หืด	แนะนำยาสูดพ่นมากกว่ายารับประทาน	<ul style="list-style-type: none"> - ยาสูดพ่น Ipratropium+fenoterol (L2) , 	<ul style="list-style-type: none"> - ระวังการใช้ยากลุ่ม beta-agonist ในระยะใกล้คลอด

โรค/อาการ	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในสตรีตั้งครรภ์	ยาที่สามารถเลือกใช้ได้ในหญิงให้นมบุตร	หมายเหตุ
	-Terbutaline (ไม่ควรใช้ในระยะใกล้คลอด)	Aminophylline (L2), Budesonide (L2) - ยาสูดพ่นขยายหลอดลม Salbutamol (L2) , Terbutaline sulfate (L2) - ยารับประทาน Theophylline (L3)	-มีการรายงานทารกที่ได้รับนมจากมารดาที่ได้รับยา theophylline เกิดอาการอแอง (irritability)
ขาดน้ำ โรค	ใช้รักษาตามปกติ แต่ในความจริงไม่ควรตั้งครรภ์ระหว่างรับยา	ใช้รักษาตามปกติ แต่งดการให้นมบุตร	

เอกสารอ้างอิง

1. Briggs GG, Freeman RK, Yafee SJ, editors. Drug in pregnancy and lactation. 7th ed. Philadelphia:Lippincott Williams & Wilkins, 2005.
2. แนวทางการพิจารณาเลือกใช้ในหญิงตั้งครรภ์และหญิงให้นมบุตร สำหรับบุคลากรสาธารณสุข ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี. internet.
3. http://www.tg.org.au/etg_demo/desktop/tgc.htm#tgc/plg/breastfeeding_b.htm
4. <http://www.drugs.com/pregnancy.html>
5. <http://www.drugs.com/pro/neomycin-polymyxin-b-gramicidin.html>